

MIKUŠ JULIE JOSEF
KATKA PETR KLÁRKA
KAREL IRENA HANA
MARIE ALENKA LADISLAV
DAVID ADELKA RUDOLF

IRENA FUCHSOVÁ

Nakladatelství Beskydy

MIKUŠ JULIE JOSEF

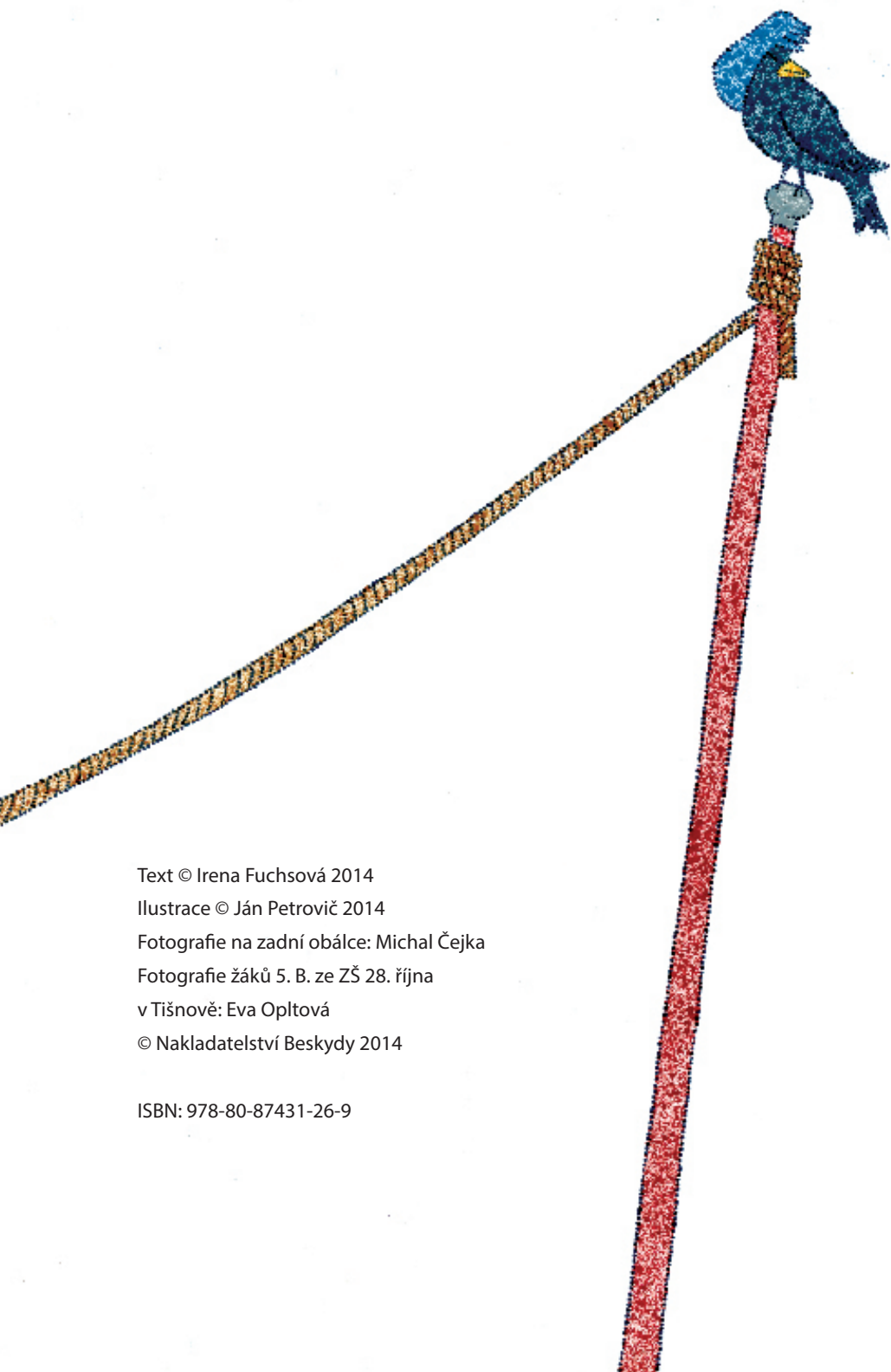
KATKA PETR KLÁRKA

KAREL IRENA HANA RUDOLF

MARIE ALENKA LADISLAV

DAVID ADÉLKA

IRENA FUCHSOVÁ

Text © Irena Fuchsová 2014

Ilustrace © Ján Petrovič 2014

Fotografie na zadní obálce: Michal Čejka

Fotografie žáků 5. B. ze ZŠ 28. října

v Tišnově: Eva Opltová

© Nakladatelství Beskydy 2014

ISBN: 978-80-87431-26-9

VYSTUPUJÍ

MIKUŠ KOPŘIVA Z KOLÍNA 10 LET

JULIE KOPŘIVOVÁ, JEHO MAMINKA 35 LET

JOSEF KOPŘIVA, MIKUŠŮV TATÍNEK 38 LET

JOSEF AMBROŽ SOUSED MIKUŠE A JEHO
MAMINKY 38 LET

KATKA, JEHO DCERA 18 LET

KLÁRKA, KAMARÁDKA MIKUŠE A PETRA 10 LET

PETR, KAMARÁD MIKUŠE A KLÁRKY 10 LET

JANA SKŘIVÁNKOVÁ, JEJICH
TŘÍDNÍ UČITELKA 28 LET

RODIČE MIKUŠOVY MAMINKY,
JULIE KOPŘIVOVÉ:

IRENA TVRDÍKOVÁ, ZÁLABSKÁ BABIČKA
MIKUŠE 65 LET

KAREL TVRDÍK, ZÁLABSKÝ DĚDEČEK
MIKUŠE 65 LET

RODIČE MIKUŠOVA TATÍNKA,
JOSEFA KOPŘIVY:

RUDOLF KOPŘIVA Z BEČVÁR,
DĚDEČEK MIKUŠE 65 LET

MARIE KOPŘIVOVÁ Z BEČVÁR,
BABIČKA MIKUŠE 65 LET

ALENKA CTIRADOVÁ, KOLEGYNĚ

JULIE KOŘÍPOVÉ 32 LET

DAVID NEBO ADÉLKA – DĚTÁTKO,

KTERÉ ALENKA ČEKÁ

LADISLAV CTIRAD, MUŽ ALENKY, KTERÝ JE

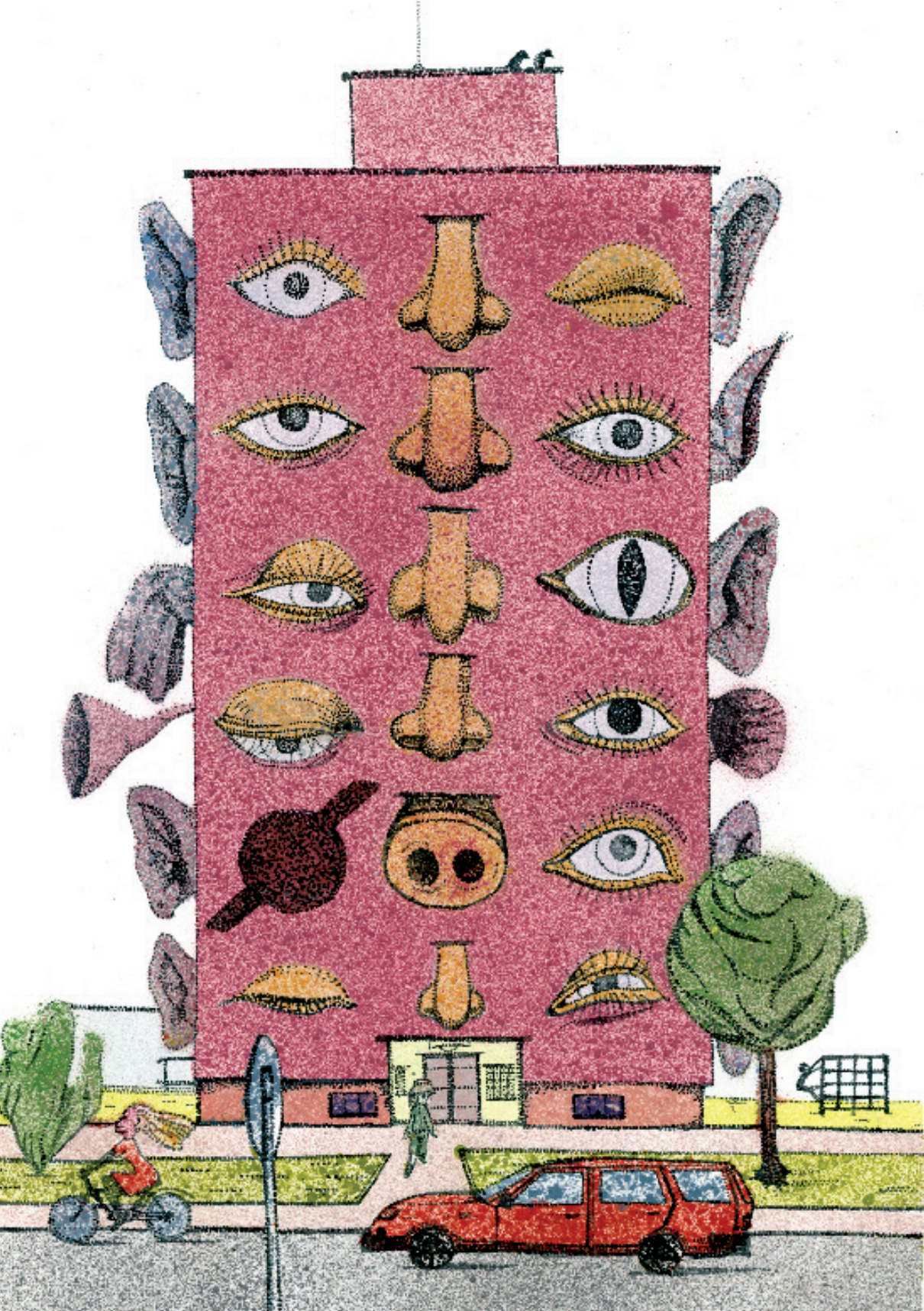
VOJÁK A SLOUŽÍ V AFGANISTANU 35 LET

VĚRA NOVOTNÁ, KOLEGYNĚ JULIE

A ALENKY 59 LET

HANA NOVOTNÁ ZE ZÁLABÍ, PŘÍTELKYNĚ

DĚDY KARLA 65 LET

MHAMA VHA VYCH...

Maminka dotelefonovala a schovala mobil do kabelky. Tvářila se dost našťvaně. To mě tedy čeká pěkné dopoledne! Bolavý zub, zubař a ještě k tomu našťvaná maminka!

Jediná věc je na tomhle příšerném ránu trochu dobrá!

Zubař totiž není zubař, ale zubařka, Ivana Sklenářová. Zná se s maminkou, chodíme k ní oba, a já mám Ivanu moc rád, protože je hodná, veselá a hlavně, když mi něco dělá, nikdy mě to nebolí! A nejvíc se mi líbí, jak se směje.

Jednou mi prohlížela zuby a já sebou zavrtěl, ale jenom trochu a Ivana se v tu chvíli podívala na sestřičku a řekla, dement. Sestřička přikývla, Ivana řekla, abych si vypláchl pusy, já si ji vypláchl, a pak jsem se zeptal, proč mi řekla, že jsem dement.

Vykulila na mě oči, a já se otočil na maminku, která stála za námi, a určitě to slyšela také, aby mi potvrdila, že mi Ivana řekla, dement, ale maminka koukala na Ivanu, Ivana zase koukala na mě, i sestřička na mě koukala, a pak mi Ivana strašně pomalu odpověděla.

„Žádný... dement... nejsi... Mikuši...“ Nadechla se a byla celá červená! A pak se nadechla ještě jednou a rychle dopověděla to, co chtěla říct.

„Cement! Mikuši, já řekla cement!“

A pak se začala smát, a smála se i sestřička a maminka, a i když se mi líbí, jak se moje maminka směje, Ivana se smála ještě líp! Sedla si na zem vedle zubařského křesla, a smála se strašně nahlas, a když...

„Dělej, Mikuláši! Dělej!“

Páni! Maminka je tedy HODNĚ, ale HODNĚ našťvaná! Když mi totiž řekne Mikuláši, tak to je hodně zle. Abyste tomu rozuměli, jmenuju se Mikuláš, ale všichni mi říkají Mikuš!

„Dělej, Mikuláši,“ řekla maminka HODNĚ nahlas. „Dělej! U zubaře budeme určitě čekat, a paní Novotná se zblázní! Máme úřední den a ona je v kanceláři sama, protože Alenka musela na polikliniku, na prohlídku.“

„Mhama vha vych...“

Vyděsil jsem se. Co jsem to řekl?! Mám pusku od bolavého zubu tak napuchlou, že nemůžu ani mluvit! To mě musel ten zub začít bolet zrovna teď, před Mikulášem? Nemyslím tím můj svátek, který mám 6. prosince. Myslím den před mým svátkem, 5. prosince, kdy chodí Mikuláš, čert a anděl.

Domluvili jsme se totiž s mými kamarády, s Klárkou a s Petrem, že budeme dnes večer, 5. prosince, chodit po našem dvanáctiposchodovém domě.

Já měl být Mikuláš, Klárka anděl a Petr čert. Dali jsme na nástěnku v přízemí cedulku, na kterou jsme napsali, ať se tam napíše každý, kdo chce, aby k němu 5. prosince odpoledne, přišel Mikuláš, čert a anděl. A představte si, že se tam během dvou dnů, napsalo z našeho dvanáctiposchodového domu, deset lidí! Jenomže já teď vůbec nevím, jak to kvůli tomu mému bolavému zubu, dopadne. Asi bude muset dělat Mikuláše Honza, náš spolužák...

„Cos to říkal? Vůbec jsem ti nerozuměla, Mikuláši. Dělej, oblékej se a pojď!“

Maminka už stála u dveří a byla tak naštvaná, že jsem jí to opravdu musel říct! Řeknu jí to! Zatnu zuby a...

„AU!!!“

Jak jsem zatnul zuby, bolavý zub mě tak zabolet, že jsem zařval na celý byt, lekl jsem se a málem jsem upadl. Maminka ke mně vyděšeně přiskočila.

„Mikuši?! Co se ti stalo? Co je?“

Mikuši! Řekla mi, Mikuši! Tak to už se asi tolik nezlobí! Musím jí to říct! Musím jí říct, mami, půjdu k zubaři sám! Zvládnou to! Řeknu jí to.

Tři! Dva! Jedna! Ted!

Snažil jsem se co nejméně otevírat pusu, ale zároveň jsem si dával záležet, abych mluvil tak, aby mi maminka rozuměla.

„Mami, jdi do práce. Půjdu k Ivaně sám! Zvládnu to! Jsem už velký. Sama to říkáš. Jdi do práce!“

Maminka se mě sice snažila přemlouvat, že ne, že mě nemůže nechat jít k zubaři samotného, že se mnou půjde, ale viděl jsem na ní, že by byla ráda, kdyby se mnou jít nemusela. A tak jsem to řekl ještě jednou, i když mě bolela celá pusa.

„Mami, jdi do práce. Půjdu k Ivaně sám! Zvládnu to! Jsem už velký. Jdi do práce!“

Uf!

„Tak dobře, Mikuši. Poslechnu tě. Jsi statečný kluk. Děkuji ti. Půjdu tedy do práce,“ souhlasila maminka, když viděla, že jsem opravdu rozhodnutý. „Pozdravuj Ivanu a hned potom mi zavolej! A pak jdi domů a lehni si! Do školy půjdeš až zítra. Tak pa, Mikuško!“

Sehnula se ke mně a opatrně mi dala pusu na hlavu. Byl jsem rád, že mi dala pusu na hlavu, protože kdyby mi dala pusu na tvář, tak by mě to bolelo, a to maminka moc dobře věděla. Moje maminka totiž myslí na všechno! Ale já se také snažím myslet na všechno! Abych jí usnadnil život. Aby se mnou měla málo starostí.

Máme to totiž oba těžké, jak říká děda Ruda z Bečvár, tatínek mého tatínka. Děda Ruda jezdil celý život autobusem mezi Bečváry a Kolínem, ale teď už nejezdí, protože je v důchodu.

„Mikuši, řidič, ten tvrdý chleba má, a to znamená, že to žádný řidič nemá v životě lehké,“ říkává mi děda Ruda často. „Ale ty to nemáš také lehké, Mikuši. A Julinka, tvoje maminka, to má nejtěžší.“

Nevím sice přesně, proč to má maminka nejtěžší, ale myslím si, že to nejtěžší má, protože moje druhá, zálabská babička Irena, její maminka, jí každou chvíli říká, holka moje, máš to těžké.

A možná i proto moje maminka někdy večer pláče. Někdy pláče i ráno. A někdy pláče přes den. Sice přede mnou dělá, že

nepláče, ale já na ní poznám, že pláče, i když jí netečou slzy a maličko se usmívá.

Maminka totiž pláče tiše. Pláče uvnitř. Pláče jí duše.

„Pláče mi duše,“ to říká někdy babička Marie z Bečvár, když je smutná a já se jí zeptám, proč je smutná.

„Pláče mi duše, Mikuši,“ řekne babička a pak mě obejmě a jdeme se podívat ke králíkům, nebo jdeme sebrat vajíčka, co snesly slepice a babička mi z nich hned udělá nějakou dobřůtku...

Ted' to vypadá, že jsme divná, ubrečená rodina, ale to vůbec není pravda! Každý člověk je přece někdy smutný, a já mám tyhle ubrečené myšlenky, protože mě bolí zub a bojím se, co mi s ním Ivana bude dělat! Ale nikdy nepláču! Ani nahlas, ani potichu. A duše mi také nepláče, jako babičce Marii z Bečvár! Nepláču, protože muži nepláčou. Ženy pláčou o trochu víc, a je jedno, jestli jsou malé nebo velké. Například moje kamarádka Klárka pláče poslední dobou často, a my ji s Petrem utěšujeme, protože víme, že to má ted' těžké. A Klárce naše utěšování pokaždé pomůže a zase se začne usmívat.

I moje maminka to má těžké. Určitě to má těžší než já. A myslím si, že děda Ruda má pravdu, když říká, že to má maminka těžší, než ten řidič, o kterém děda říká, že má tvrdý chleba...

... Mezitím, co jsem si takhle přemýšlel, a to já dělám moc rád a skoro pořád, jsme se s maminkou oblékli, počkali jsme na výtah, který v našem dvanáctiposchodovém domě pořád někde trajdá, a když konečně přijel, sjeli jsme z našeho pátého poschodí do přízemí, kde na nástěnce u výtahu visela naše cedulka, že dneska bude chodit Mikuláš, čert a anděl, vyšli jsme před dům a šli jsme z našeho Zálabí, ke starému mostu.

V Kolíně máme totiž mosty dva. Starý most, po kterém chodíme s maminkou pořád, a nový, na který je z našeho starého mostu vidět. A pak tady máme ještě lávku, která vede ze Zálabí na Kmočův ostrov.

„Ať tě to moc nebolí, ty můj malý... ty můj velký hrdino! Jsi statečný, že se nebojíš jít k zubaři sám! Tatínek by měl z tebe radost,“ zašeptala mi maminka, když jsme se na konci starého mostu rozdělili.

Maminka šla zkratkou mezi domy na Karlovo náměstí, kde je Městský úřad, kde pracuje na regionálním odboru. V kanceláři sedí s Alenkou, které jsme byli nedávno na svatbě, a s paní Novotnou, která se už pomalu chystá do důchodu, a moc se jí tam kvůli jejímu manželovi nechce. Víím to, protože jsem jednou přišel za maminkou do kanceláře, a paní Novotná si jí zrovna stěžovala na pana Novotného.

„Julinko, kdyby měl Bohouš aspoň nějakého koníčka! Ale on nemá nic! Nic. Kouká z okna a pozoruje, kdo jde do našeho domu a kdo jde z domu! Pak si zapne televizi a nadává na politiku a na politiky! A nakonec jde, otevře ledničku, a kouká, co by snědl. To jsou jeho jediné tři činnosti! Koukat z okna, politika a jídlo! Neumím si představit, až budu také v důchodu a budeme spolu celé dny doma! Julinko, já ho asi začnu mlátit...“

„Tak si kupte psa, paní Novotná,“ poradil jsem jí a ona se strašně lekla, protože si vůbec nevšimla, že jsem přišel a stojím u dveří, i když jsem pozdravil, a maminka o mně věděla.

„Mikuši, mě snad z tebe raní mrtvice! Tohle mi nedělej! Nejenom, že jsem se lekla, ale tys mě slyšel, jak pomlouvám toho našeho dědka!“

Podívala se rozpačitě na maminku, ale maminka se rozesmála a tak se paní Novotná začala smát také a roztáhla ke mně ruce. „Pojď ke mně, Mikuško!“

Nemusela mi to říkat dvakrát! Rozeběhl jsem se a přitulil se k ní. Paní Novotná věděla, že to miluju, i když jsem jí to nikdy neřekl. Nikdy jsem jí neřekl, že miluju, když někdo roztáhne náruč a já se rozeběhnu a skočím do ní!

Paní Novotnou jsem znal od malička. Když jsem byl nemocný, chodila mě někdy hlídat, stejně jako mě někdy hlídala Alenka,

kteřá sedí v kanceláři naproti mamince. Paní Novotná a Alenka nejsou jenom maminky kolegyňe, ale jsou to také její kamarádky.

„Mikuši, a teď mě dobře poslouvej,“ řekla paní Novotná, když mě pustila a já si sedl na židli, na kterou si sedají kolínští občané, když je úřední den a oni si sem, do kanceláře regionálního odboru, přijdou něco vyřídit.

„Bohoušek, můj muž, není zlý. Vždyť ho přece znáš! Mokrát jste byli u nás na chalupě! Bohoušek doma všechno udělá! Vyluxuje, umyje nádobí, zalije kytky, uvaří dokonce i brambory! I rýži se naučil dělat! I těstoviny! A když mu napíšu, co má koupit, tak to vždycky všechno nakoupí. Ale to víš, je v důchodu a tak se nudí!“

Dívala se na mě a bylo vidět, že o něčem přemýšlí.

„Mikuši, a co tys to vlastně říkal? No? Cos to řekl, když jsem mamince řekla, že Bohouška asi začnu mlátit? Tys něco řekl! Co to bylo?“

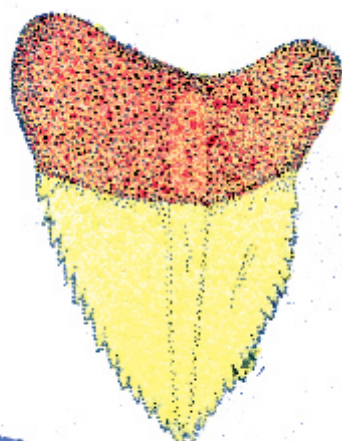
„Řekl jsem, abyste si pořídili psa. Kupte si psa, paní Novotná! Nebo si dojděte do Alíkova a tam si nějakého vyberete zadarmo! A pejskové z Alíkova jsou strašně vděční tomu, kdo si je z Alíkova vezme domů, a protože jsou vděční, tak jsou také hodní a mají své nové majitele strašně rádi!“

Alíkov je kolínský psí útulek, který je na kraji Kolína. Nevím, jestli se mu říká Alíkov kvůli tomu, že tam jsou pejskové – Alíkové, nebo kvůli tomu, že se ředitelka Alíkova, jmenuje Alice. Asi se jí na to zeptám, až tam zase půjdeme, protože naše třída tam každý měsíc chodí s naší paní učitelkou Janou Skřivánkovou, a po každé doneseme pejskům nějaké dobrůtky nebo staré hračky.

Doma pejska nemáme, ale nevdí mi to, protože děda Karel s babičkou Irenou, kteří bydlí kousek od nás, ve Hřbitovní ulici, mají drsnosrstého jezevčíka Athose, kterému říkáme Atík, a děda Ruda s babičkou Marií z Bečvár, ti mají zase černou kokršpanělku Bary, které říkáme Barunka...

MIKUŠŮV
BOĽAVÝ
ZUB

ŽRALOČÍ ZUB

KOŇSKÝ
ZUB

KANČÍ ZUB

HĽODÁK
POTKANA

ZUB HARVALA

„Ssss...”

Maminka na mě tichounce zasyčela, a když jsem se na ni podíval, kývla na paní Novotnou. Ta seděla na své židli, mlčela, koukala před sebe a trochu pokyvovala hlavou, a pak najednou vstala, přišla ke mně a rozcuchala mě.

To sice nemám moc rád, ale vydržím to, protože jsem na to zvyklý. Nevím proč, ale každou chvíli mi někdo rozcuchá vlasy. Maminka a babičky ne, ty vědí, že to nemám rád. Ale třeba sousedky od nás z domu, nebo paní učitelky, někdy i prodavačky, které mě znají. Nemám to rád, ale pokaždé si řeknu, o nic nejde. Vydrž to. Je to jenom rozcuchání, pak si prohrábneš vlasy, a je to.

„Mikuši, kam na ty nápady chodíš,” řekla paní Novotná obdivně a rozcuchala mě ještě jednou. „Mě by to nenapadlo! A to už hodně dlouho přemýšlím, co s tím naším dědkem udělám! A teď vám oběma něco řeknu! Jestlipak víte, kam odpoledne s Bohouškem půjdeme? Víte to? No přece, do Alíkova! Ale nevybereme si tam jednoho pejska! Kdepak! My si vybereme pejsky dva!”

Překvapeně jsme se na ni s maminkou dívali, a paní Novotná rezolutně několikrát přikývla.

„Ano! Dva pejsky! To dá rozum, že dva pejsky! Buď to budou dva bráškové, nebo to budou dvě sestřičky! Já totiž chci mít svého pejska! Nebudu se s Bohouškem přetahovat o jednoho!”

Rozesmáli jsme se a do toho přišla Alenka. Když jí maminka řekla, co jsem vymyslel, Alenka uznale zvedla palec.

„Mikuši, právě jsi zachránil panu Novotnému život, protože paní Novotná by ho brzy utloukla!”

Alenka je maminčina kamarádka. A moje také. Před měsícem si vzala za manžela Láďu, který je voják a hned po svatbě musel odletět do Afganistanu. Láďa je strašně silný a vysoký, a když jsem byl menší, tak mě vyhazoval do vzduchu, až jsem jednou bouchl hlavou do stropu, a pak už mě vyhazovat nesměl, ale

stejně jsme dělali lumpárny, akorát jsme si museli dávat pozor, aby nás neviděla maminka nebo Alenka...

... Páni, já už zase přemýšlel! A pěkně dlouho! Úplně jsem zapomněl, že pořád stojím na konci starého mostu, a koukám za maminkou, která už není vidět, protože už dávno prošla zkratkou mezi domy, kolem knihovny došla na Karlovo náměstí, a teď už je určitě na Městském úřadu, na regionálním odboru, zatímco já pořád stojím na jednom místě, a přemýšlím!

Ale nemůžu za to, že jsem zase přemýšlel! Nemůžu. To je totiž moje nejoblíbenější činnost, přemýšlet si. Vyzkoušejte si to! Když totiž přemýšlíte o tom, co jste zažili, a když přemýšlíte o lidech, se kterými jste to zažili, tak to je, jako když si čtete v knize, kterou jste sami napsali, nebo jako když koukáte na film, který jste sami natočili.

Teď už ale přemýšlet nesmím, nebo přijdu pozdě k zubaři! Vlastně k zubačce!

Rychle jsem utíkal k přechodu u kláštera, když svítila zelená, přeběhl jsem na druhou stranu, ke Komenského parku, kde jsem se na chvíli zastavil u sochy opata Opaska, který v Kolíně žil od svých šesti let až do devatenácti, kdy maturoval na kolínském gymnáziu. Od roku 1949 až do roku 1960 byl zavřený za to, co si myslel. A v nejhorší české věznici, Leopoldově, kde byl zavřený, mu jeho kamarádi vězňové dali přezdívku, Opat chuligán.

Když nám tohle o opatovi Opaskovi paní učitelka Skřivánková řekla, tak se nám to všem moc líbilo, a na slavnosti, kde se socha opata Opaska slavnostně odkrývala, jsme byli skoro všichni! A ještě musím říct, že na té slavnosti byl i akademický sochař Stanislav Hanzlík, který sochu opata Opaska udělal, a moc se mi líbil! Říkal jsem si, že je možná stejný chuligán, jako byl opat Opasek!

Náš starosta Vít Rakušan měl projev a já rozuměl všemu, co říkal, a když jsem to řekl mamince, usmála se.